

## Előfizetési árak:

Egy évre . . . 6 frt — kr.  
Fél évre . . . 3 frt — kr.  
Negyed évre . . . 1 frt 50 kr.

## Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Kurczaparti-utca 31. szám.  
hova a lap szellemi részét  
illető közlemények, előfizetési  
pénzek is küldendők.

# SZENTESI LAP

POLITIKAI ÉS VEGYES TARTALMU KÖZLÖNY.

## Hirdetések árát

valamint nyilt-tari közleményeket kiadó-hivatalunk méret szerint olcsón számít.

Egyes példányok kaphatók: nyomdánkban, Stark N. és Untermyller E. könyvben számonként 5 krért. Kéziratok vissza tartatnak.

Megjelenik hetenként háromszor:  
vasárnap, szerdán és pénteken  
a kora reggeli órákban.

Szerkesztésért felelős:  
SIMA FERENCZ.

Lapunk megrendelhető:  
a kiadó-hivatalban és lapkihordóink útján,  
kik az előfizetési pénzeket is felvehetik.

## Elégtételt!

Immár elcsútt a jogos fölháborodás vihara, melyet a legutóbbi városi közgyűlésen lefolyt események támasztottak lelkünkben. Csöndes vérrel, higgadtan, szenvedély és harag nélküli ítéljük meg a történeteket. Itéletünket, elhatározásunkat nem befolyásolják sem pártzempontok, sem személyes tekintetek, sem rokonszenv, sem gyűlölség; s a tényekből ma is ugyanazokat a következtetéseket vonjuk le, amelyeket a botrányos események közvetlen hatása alatt, az első pillanatban levontunk.

Ma is azt követeljük, hogy állítsák helyre a súlyosan megsértett jogrendet és adjanak elégtételt a mélyen megbántott közérzetnek.

Mert lássuk csak, mi történt?

Hát először is az történt, hogy a képviselő testületnek három tagja megzavarta a tanácskozás rendjét és megsértette a közgyűlés méltóságát. Egy közülük a törvénynek és a tisztességnek megfelelő módon azonnal helyrehozta a hibáját, s a közgyűlés megbocsátott neki. Ellenben a másik kettő elmulasztotta azt a kötelességét, hogy a közgyűléstől bocsánatot kérjen; s mikor a képviselő testület a törvényt szigorúan alkalmazni akarta ellenük, akkor a polgármester, brutális és kihívó módon visszaélve elnöki hatalmával, megtagadta a határozat kimondását és példátlan önkénykedéssel fölözslatta a közgyűlést.

Igen, a képviselő testületnek szét kellett oszlania, a nélkül, hogy a méltóságán ejtett sértést megtorolhatta volna. Haza vitte magával és viseli most is a gyalázatot, melyet két vakmerő ember otrombasága szórt reá. S nemcsak megeengedte, hanem egyenesen és szándékosan előidézte ezt éppen az a férfi, aki elnöki mivoltának öntudatában maga hangoztatta, hogy ő a képviselő testület „méltóságának kintesszenciája”; akinek tehát legelső sorban volna hivatása a jogrendet és a tanácskozás tisztességét megővni, s ha azon valamelyes sérelem esett, akkor a legszigorubb megtorlást sürgetni és foganatosítani. A tisztelt elnök ur azonban e helyett inkább a képviselő testülettel erőszakoskodott; sőt annyira aláüresztelte a saját és a közgyűlés tekintélyét, hogy rimáncodó követtséget menesztett ahoz az emberhez, akit rakoncátlanokodásáért meg kellett volna büntetni.

Ilyen körülmények között, akiben egy parányi jogérzet és belátás van, annak be kell ismernie, hogy a történetek fölött egyszerűen napirendre térni erkölcsi lehetetlenség.

Mert olyan testületnek, amelynek tagjait nyilt ülésben büntetlenül lehet legazembereznii

és lecsozezni, s amelyet az elnök tetszése szerint dróton rángathat, mint a vásári komédiás a Paprika Jancsikát, avagy amelyet az elnök, amikor a szeszélye úgy hozza magával, szétkergethet, mint a kanász a csúrhét, — no bizony olyan testületnek önrészes ember egy pillanattig sem maradhat a tagja.

Annyi tehát bizonyos, hogy a képviselő testületnek meg kell szerezni, vagy kell adni a legényesebb elégtételt.

Az elégtétel szerzésnek csupán az az egyedül lehetséges módja, hogy azokat, akik a széksértésben bűnösök, a törvény teljes szigorával kell sújtani; az erőszakoskodó polgármestert pedig habozás nélkül fel kell függeszteni az állásától.

Az elégtétel-adás módját megjelölni nem a mi hivatásunk. Keressék azt meg azok, akiket illet.

Részünkről még csak annyit jelentünk ki, hogy az elégtétel szerzésre készen állunk. Az elégtétel-adás elől pedig — ha az minden tekintetben megfelelő lesz — nem zárkozunk el. Mert amint nem félünk a háborútól, ép úgy óhajtuk a békét.

Tessék választani. Bármilyen történjék is, mi mossuk kezeinket.

**Bűnbak kerestetik.** A városi közgyűlésen történt botrányt — úgy látszik — mindenki resteli; s így csak természetes, hogy szorgosan keresik a bűnbakot, akire az eset odiumát rá lehetne kenni

Egyik Sima Ferenczet okolja, a másik Pintér Gyulát, a harmadik Bíró Eleket, a negyedik Szeder Jánost, az ötödik a polgármestert, a hatodik Novobáczy Győzöt.

Hat mi nem akarjuk szaporítani a meddő vitát, de az igazság érdekében egypár megjegyzést mégis kell tennünk.

Annyi bizonyos, hogy ha Novobáczy ur csordultig nem tölti a poharat, akkor talán lett volna egy kis „megrovási kaland” de nagyobb zivatar nélkül folyt volna le a dolog.

Bizonyos továbbá, hogy Szeder János kettős hibája nagyban hozzá járult az összegabajodás előidézéséhez. Szeder János ur volt ugyanis az, aki a főispán nevét belevonta a vitába; amivel egyfelől igazságtalanságot követelt el a Simapárttal szemben, mert a szóbanforgó esetben a Simapártiak ezse ágában sem volt a főispánék ellen akár közvetve, akár közvetlenül hadakozni; másfelől feltámasztotta Bíró Elekékben a gonosz szenvedélyeket, amit bizonyára a főispánnak sincs oka megköszönni. Továbbá ugyancsak Szeder János volt az, aki nyiltan is, bizalmasan is arra az erőszakoskodásra nógatta a polgármestert, hogy ne engedjen a többség akaratának, hanem oszlassa föl a közgyűlést, aminél rosszabb tanácsot bizony nem adhatott neki.

De mind ezek még nem menthetik sem Bíró Elek, sem Horváth Jenő otrombaságát, sem a polgármester durva erőszakoskodását. Mert aki meg lett férfi, az ne hagyja magát sem fölheczeznii, sem rabesznii, hanem járjon a saját lábán és hallgasson a jobbik eszére.

Tehát ne kereszük a bűnbakot, hanem intézzük el a számadást azokkal, akik a botrányt és az erőszakoskodást elkövették.

**Lovagiasság — papiroson.** Szentesen a pákuliczok honosították meg a lovagias ügyek elintézésében azt a rendszert, amit bizvást nevezhetünk „kibujtatási rendszer”-nek, mely komédiává alacsonyítja ezeket a komoly ügyeket.

A dolog nagyon könnyen megy, csak egy kis szemérmelenség kell hozzá. Ime az eljárási mód:

A pákulicz ember rüpkösködik kedve szerint, s mikor kérdőre vonják, egyszerűen ráfogja a sértettfélre, hogy párbajképtelen. Az illető hasztalan tiltakozik, hasztalan követeli, hogy a kerek világon mindenütt elfogadott elv szerint a párbajképesség kérdésében becsületbírósság döntsön; a pákuliczok vindikálják maguknak a csalhatatlanságot és gögösen kimondják, hogy ők magukat tartják a legilletékesebb bírónak, ők tehát se becsületbírósság elé nem állanak, se lovagias elégtételt nem adnak. Puktum. A visszautasított fél segédei aztán köteleesség szerűleg kimondják a véleményüket a vitéz telt felől; s akkor következék az a — már jól ismert fogás, hogy a megkritizált hős kihívhatja az illető segédeket. Persze, biztosra utazik; jól tudja, hogy a becses bórét nem fenyegeti semmi veszedelem, nem eshet azon „folytonossági hiány” mivelhogy a kihívott segédeknek erkölcsi lehetetlenség a kihívást elfogadni. Hiszen, ha elfogadnák, akkor ezzel a tényükkel a saját felüket szolgáltatnák ki, amennyiben elismernék, hogy felüktől jogosan tagadta meg az ellenfél az elégtételt. Kénytelenek tehát azt felelni, hogy előbb tessék az illetőnek a saját felükkel el nem intézett ügyet elintézni, akkor majd ők is helyt állanak.

Igy szép ügyességgel papirosan intézik el a dolgot, s a szájhős kiáll a világ elé, hogy ime ő vérengző kedvében vagyton, de nem mernek vele szembe szállani.

A „gáncstalan lovag” aztán továbbra is lármásan erkölcsbíráskodik.

Hát ennek a gyáva és utálatos rendszernek jó volna már egyszer véget vetni.

Itt volna az ideje, hogy a tisztességes társadalom a fülébe dörögje a szájhősöknek a régi törvényt: „Aki gorombáskodik, annak legyen bátorsága helyt állani; aki pedig előre elhatározza, hogy sértésért elégtételt nem ad, az fogja be a száját és ne piszkolódjék”

## Református egyháztanács gyűlés.

Csütörtökön tartotta meg gyűlését a református egyháztanács, melyen fontos ügyekről, az új főgondnok- és presbiterek választásáról tanácskoztak. Részünkről egy kissé különösképpen találjuk, hogy akkor, mikor Sima Ferencnek még fellebbezési joga van, az elnökség bátorságot vett kijelenteni azt, hogy a Sima elleni ítélet jogerős lett. Érdekes, hogy a kiknek idejük volt számítani, azt állítják, hogy Kristó Nagy István 23-szor szólott ehhez a tárgyhoz.

Egyébiránt tudósításunk a következő: Elnökség bejelenti, hogy Sima Ferencz volt főgondnok

2. oldal.

ellen hozott egyházmegyei bírósági ítélet jegerős, tehát a főgondnoki állás megüresedett, továbbá, hogy a most kieső egyháztanácsi tagok és egyházközségi képviselők helyébe új képviselők választandók.

Kristó Nagy István a főgondnok-választásnál sürögősebbnek tartja, hogy a szabályrendelet a kiküldött bizottság által azonnal elkészíttessék, ugyanazon értelemben nyilatkozott Geröcs Lajos is. A hosszasan elhúzódtat vita után Lakos Imre h. főgondnok a következő kérdéseket teszi fel:

Betöltés-e a főgondnoki állást és a kilépő képviselők helyébe új tagok választassanak e most? Együttesen válasszák-e ezeket?

Még ez évben ejtsék-e meg a választásokat?

A gyűlés úgy határozott, hogy mind a három választás még ez évben megtessék.

Kristó Nagy István azt a hasraesett indítványt tette, hogy a szavazatlappért mindenki köteles legyen személyesen jelentkezni; de a presbiteri gyűlés ezt nem fogadta el.

Kimondta a gyűlés, hogy az özvegy nők szavazati joggal bírnak.

Intézkedett a választásra nézve a következőkben:

November 28-án és december 5-én a választás ideje kihirdetendő.

Szavazati joggal bírnak kik egyházi adójukat idejében befizették; a hátrálókok december 11-éig befizetendő.

Szavazatlappokat adnak ki, melyen a kilépő presbiterek és egyházközségi képviselők nevei meg lesznek jelölve, de azért mindenki készíthet magának szavazatlappot.

A választás ideje f. évi december 27., 28., 29. és 30. napja.

A névsor kikészítésére kiküldettek: Szabó Lajos elnöke alatt: Kovács Lajos, Kovács Mihály és Egétő Bálint.

Felhasználások elbírálására: Kristó Nagy István elnöke alatt Soós Ferencz, Kálmán Mihály, Sarkady Nagy Ferencz, Ruzs Molnár Sándor, Szántó Dániel.

Szavazatszedő küldöttség: Kristó Nagy István elnöke alatt Zsoldos Eerencz, Ruzs Molnár János, Egétő Bálint, Varga Bénéiamin, Vecseri István, Kovács Lajos, Kovács Mihály, Burián Lajos, Pólya Ferencz, dr. Csató Kálmán, Papp László, Szabó Lajos és Vajda Sándor.

## Helyi és vegyes hírek.

— **Pártgyűlés.** Mint lapunk mult számában már jeleztük, a Sima párt ma — vasárnap — délután 3 órakor, az I-ső 48-as kör helyiségében (Polákház) pártgyűlést tart. Erre azzal a kéréssel figyelmeztetjük elvtársainkat, hogy a gyűlésen minél nagyobb számmal résztvenni sziveskedjenek, mivel az elnökség részéről igen fontos, az egész pártéletre kiható nyilatkozatok fognak tétetni.

— **A Bánfalvi — Gálffy affér.** Bánfalvi Lajos lapszerkesztő panaszt emelt a polgármesternél Gálffy Sándor városi közpénztárnok ellen a miatt, hogy ez őt f. hó 18-án az utcán megbotozta. Nem kevesebbet kér Bánfalvi, mint azt, hogy a polgármester Gálffy ellen a fegyelmi eljárás elrendelésén kívül a felfüggesztést is mondja ki. A polgármester azonban nem tet teleget ennek a kivánságnak, hanem a vizsgálatot elrendelte, s annak foganatosítására Győri Antal városi főjegyzőt kiküldte. A vizsgálatot — melyre a panaszos lapszerkesztőt is meghívták — f. hó 21-én tartja meg a főjegyző.

— **A gyulai mandátum.** A gyulai függetlenségi és 48-as választó polgárak vasárnap, e hó 21-én délután a népkerti pavilonban újra negygyűlést rendeznek, a melyre Budapestről Holló Lajos, Pázmándy Dénes Förster Aurel randultak le. Az a párját ritkító lelkesedés és ragaszkodás, melyet a gyulai nép a függetlenségi eszmék és Bartha Miklós személye iránt tanúsít, ez alkalommal is előre látóhatólag imponáns módon fog megnyilatkozni. Bartha Miklós különben nemcsak a függetlenségi párt szeretetét, hanem pártkülönbség nélkül az egész város közönségének osztatlan rokonszenvét bírja, úgy hogy a legjobb kilátás van arra nézve, hogy megválasztása minden nehézség nélkül, egyhangulag fog megjelteni.

— **Oroszlániszívű Richárd.** Ki lehetne más, mint a Ferencz József rend- vitéz lovagja, aki őseitől Bíró, a szent keresztységben pedig Elek nevet kapott? Igen, ő az, aki elszánt bátorsággal kihívta Sima Ferencz segédeit; J. P. és dr. A. E. urakat; bölcsen tudván, hogy ezek nem felelhetnek neki mást, mint amit tényleg felelt dr. A. E. hogy tudniillik azonnal rendelkezésére áll, mihelyt Sima Ferenczcel szemben fentforgó elintézésen ügyét ulintézi; ami azonban — gondolja magában a vitéz lovag ur — egy kicsit meggondolandó tréfa, mert hát emberben luban könnyen kár eshet.

— **Megyebizottsági tagválasztás.** A pénteken végbement megyebizottsági tagválasztás eredménye a következő: A I-ső kerületben beadatott összesen 183 szavazat; amelyből Dózsa Béla 133-at, Varga Bénéiamin 49-et kapott, egy szavazat érvénytelen volt. E szerint Dózsa Béla választott meg. A III-ik kerületben beadatott 197 szavazat; melyből Petrovics Soma 96-ot, Soós Bálint 80-at Varga Bénéiamin 1 szavazatot kapott. E szerint Petrovics Soma választott meg. A váratlan eredmény legfőbb oka a kedvező időjárás, mely a tanyákra csalta ki a gazdákat, hogy a minap a fagy miatt félbehagyott mezei munkát elvégezzék. Így például az I-ső kerületben fölött 483 szavazó közül 300 nem vett részt a választásban. Itt különben sommi törvénytelenység vagy visszaélés nem követtetett el. A III-ik kerületben már nem így volt a dolog, mert ott az elnök dr. Csató Kálmán — egész csomó szavazót visszautasított, abból az okból, mert az illetők a küldöttség részére kiadott névjegyzékből ki hagytattak, holott nevük az eredeti lajstromban benne van és az ideai követválasztásnál tényleg szavaztak is. A jogaitól ékként megfosztott választók hasztalan vittek a városi hatóságok bizonyítványt, mely szerint nevük az eredeti jegyzékben benne van, s csak a másolásnál elzövetett tévedésből hagytattak ki; a választási elnök semmibe se vette a városi bizonyítványokat és elutasította az illetőket. Látna ezt az elnök erőszakoskodást, többen eltávoztak a választás színhelyéről. Így sikerült Petrovics győzelmét keresztül vinni. A választók azonban e miatt és azért is mivel az elnök a törvény ellenére még a bizalmi férfiaknak sem engedte meg, hogy a választók névjegyzékébe betekintessenek, s különösen hogy az összehámlálást a szavazatlappok megtekintése által ellenőrizhessék — megfélembizik a választást.

— **A kitüntetettek.** Az ezredéves orsz. kiállítás zsűrije ma küldte meg névsorát azoknak, a kiket kitüntetésre talált érdemesnek. E szerint kiállítási érdemet kaptak: Bajkai Sándor szövő, Borbély László szűcs, Demeter Imre, Zsoldos János szabók, Ibolya Károly kovács, Kölber Ferencz kárpitos, Szűcs Dániel kerégyártó, ifj. Szatmári Pál asztalos. Elismerő oklevelet kaptak: ifj. Hajdu János gépműhely, Városi főgimnázium, Szentes város, Molnár Sándor korszos, Vidovics János, Kubin Pál szövő, Tóth István szövő, Kohlman Antal kárpitos, ifj. Ibolya Bálint kovács, Bókor Lajos bogrnar, ifj. Kiss Sándor csizmadia, Freund Lajos olajgyár, Terjek Bálint szűcs, Szalai István szabó, Varga Imre kályhás, Szabó Sándor korszos, Piti Tamas szabó, Molnár Bálint szabó, Mátffy Antal cipész és Lévai Lajos.

— **Utópites akadályokkal.** A szentes- aradi mút kiépítésének terveit az államépítészeti hivatal még mindig nem fejeztette be, daczára a közigazgatási bizottság többszöri sürgetésének. Elég hiba ez, mert a tengernyi adóbejáratával sohasem késedelmeskednek, a mikor azonban az adófizató közönség érdekéről van szó, akkor erőszakosan vonszolnak elő minden kigondolható hivatali, meg bizottsági, a melyekben az ügy megnekedik.

— **A 48-as kör báljára** — mely tudvalegőleg ma lesz a Kass szálloda nagytermében — ismételtén föl hívjuk a közönség figyelmét.

— **Állategészségügy.** Ujabbán zárlatok rendeltettek el Szegeden sertésvesz miatt, Mindszenten száj- és körömfajás miatt. Derekegyházán a sertés vesz megszűnt.

— **Országos vásár** lesz Csongradon december 4. és 5-én.

— **Piknik.** A Szentesi kereskedő ifjak egyesülete folyó évi december hó 4-én pikniket rendez új helyiségének (Polgári olvasó kör házában) megnyitására. Mivel külön meghívók nem lesznek kibocsátva, felkéri a vigalmi bizottság a t. közönséget, hogy az aláírási ivatek: Nagy Ferencz, Bányai József utóda, Neumann Jakab, Brüll Ferencz urak üztetében december hó 2-ig aláírni sziveskedjenek. — Csaiadok élelmi szerekek, egyes személyek 1 frt fölfejtése mellett vehetnek részt. — A mulatságon

Farkas Zaiga újonnan szervezett bandája fog közreműködni.

— **Fatolvaj.** Több rendbéli falopás derült ki Pálinskás Mihályra. A járásbíróóság egy időre nemcsak fűtésről, de teljes ellátásról is fog gondoskodni részére.

— **Bitangóságba vétetett Derekegyházán** két drb magyar juh.

— **Szerencsés bank.** A Magyar nyerevény-sorsjegyek főnyereményét, mint szegedi tudósítónk telegrafálja, az ottani Kereskedelmi és Iparbank nyerte meg. A főnyeremény összege százötvenezer frt.

— **Piszfolypárba.** Egy hirlapi közleményből kifolyólag Szolnokon Gruber József ottani főjegyző teltleg bántalmazta egy kávéházban Hevesi Jenőt, a Tiszavidéki Hirlap szerkesztőjét. A dolognak folytatása piszfolypárba volt. Kétszeri golyóváltás volt a fellel. Gruber azonban az első lövés után Hevesihez lépett s ünnepiesen bocsánatot kért a sértésért, melyet ő is nagyon sajnált. E nyilatkozat után a felek kibékültek.

— **Véres menyegző.** Szécsi László, mihálytelki lakos lakodalman vigan voltak a lakodalmasok. Ejfél felé az új bor göze a lakodalmas nép fejébe szállt, s a virtuskodó legények egy kis parázs verekedést rögtönöztek, a mikor a muzika elhallgatott, Bodor Mihály élettelenül esett a földre, valaki, egy fokossal úgy föbe sujította. A jászberényi csendőrség megejelte a nyomozást s több legényt elfogott.

— **Farkasok garázdálkodása.** Az arad-megyei községek erdeiben az utóbbi időkben rendkívül elszaporodtak a farkasok és a vaddisznók. A legutóbbi napok 10—12 fokos hideg atmoszférija úgy látszik nem igen lehetett kedvökre, mert elhagyták a rengetegeket s a falvak körül kezdtek óálkodni. A halmági hegyekben négy ló, a nádasai határban meg két tehén esett a legutóbbi áldozatul. A lakosok meg vannak ijedve és nem igen mernek a falvakból távozni. Az egyes községekben mozgalom indult meg az iránt, hogy a vármegye mihamarább tartson néhány hivatalos hajtóvadást. Vasárnap a konopi és nádasai határonal on elejtettek egy vaddisznót, melynek sulya 187 kiló volt. Az előbbi évekből nem kevesebb, mint 26 golyót találtak a hatalmas vadkan bőre alatt.

— **Az állatszeliidítők királya.** Az egész világon ismerték Jean Baptiste Pezont, a híres állatszeliidítőt, akit az állatszeliidítők királyának neveztek. Pezon tegnapelőtt meghalt Párisban. Nem hiába adták neki a fenti elnevezést, mert igazán csodás hatalommal bírt az állatok fölött. Párisban, a Boulevard Clichyn levő nagy állatseregletét most a fia vezeti, mert az öreg Pezon évekel eszelőt nyugalomba vonult. Fialat korában pásztor volt és azzal töltötte az idejét, hogy a gondjaira bizott állatokat szeliidítette és mindenfélét mutatványokra tanította. Egy kolyók farkasra tett szert és azt hamarosan megszelidítette és kitanította. Egy állatsereglet tulajdonosa véletlenül tanuja volt annak a jelenetnek, a mikor Pezon szeliidítte farkasával mulattatta földieit. Nyomban szerződte Pezont, a ki ezután gyorsan megszerezte hírnevét és néhány év múlva maga is nyitott egy állatseregletet, melyben vérfagyasztó mutatványokat végzett szeliidített oroszlánokkal és tigrisekkel. Egyik franciaországi városban nem akarták neki megengedni e mutatványokat, mire ő így szólt: — Majd elmegyek magam a rendőrökönkhöz, de négy oroszlánt is viszek magammal s majd meglátom, hogy föl mernek-e tartóztatni a hadnagykok! ? Állatseregleteivel nagy vagyonra tett szert.

— **Dominózó kutya.** Egy gazdag angol meg tanította kutyáját a dominózás nemeseleter. ségére s most a londoni szalonokban játszik vele. Az okos állat szemközti ül a gazdájával egy székre s úgy dominózik. A partnerek hat-hat követ vesznek maguk elé. A kutya végignézi őket, kiválasztja a kettős követ s a szájjával odateszi az asztal közepére, mire az anglius melléje teszi a megfelelő követ. Így folytatják a játékot, amíg a kövek elfogynak. Erre új játékban fognak. Az angol néha szádánkosan rossz követ tesz. Ilyenkor a kutya egyideig rámeresztli a szemét, majd ugatni kezd. Ha az anglius nem akarja észrevenni tévedését, az eb a hamis követ eltasztja az orrával, a gazdája ölébe ugrik, vagy az asztalra támaszkodva az első lábával, az angol köveiből helyes követ pótolja. A nézők nem győzik bámulni, amikor az okos állat gazdája minden titkos intése nélkül megnyeri a játékot.

— **Maga az, tensus?** Megemlékezünk azon betörésről, melyet Szolnokon egy ékszerész kárára követtek el ismeretlen tettesek. A legérdekesebb a dologban az, hogy a betörést az éjjeli őrszasszientziája alatt vitték véghez. Midőn ugyanis az éjjeli őrs meglátta az ékszerészboltban a világosságot, bekopogtatott az üzletbe:

— Maga az tensus?

— Persze, hogy én vagyok. Rakosagatom a kirakatot, hangzott a válasz.

— No csak azt akartam tudni, Engedelmet kérek.

Azzal, mint a ki a legjobban végzte a dolgot, eltávozott s a betörők ugyancsak kirakosgatták a kirakatot.

— Egy géniusz élete és alkotásai. Voltak évek, amikor a magyarság lelkét semmi másból nem ösmerte a nagy világ, mint egy tűneményes lángésznek teremtményeiből, aki úgy támadt itt köztünk, csöndben és észrevétlenül, mint annyi millió más ember, de aki olyan szédítő magaslatokra csapott fel, mint annyi millió ember közül egyetlenegy sem. Munkácsy Mihályban a magyarság a tulajdon szellemének nagyságos vezető-emberét látja: ő volt az első magyar, aki töretlen uton odáig érkezett, ahova a világ nagy emberei közül csak olyan kevesen jutottak. Az ő nagysága a magyar géniusz nagysága. Az ő művészete a magyar művészet. Az ő dicsősége a magyar dicsőség. Összeefort vele a szívünk. Úgy tekintjük az alkotásait, mintha azok a mi népünk gyermekei volnának. Ide is, oda is elszakadtak tőlünk alig maradt belőlük egynéhány Magyarországon. Pedig kell, hogy ne vesszük el a közösséget azokkal. Most már lehetetlen Munkácsy nagy alkotásait a saját hazájukba visszahozni. Ha nem láthatjuk őket itthon együtt eredetiben, hát a hű hasonmásaik szolgáljanak nekünk művészi kíváncsaink kielégítésére. Nagy gonddal gondoskodott erről egy magyar kiadó, Singer és Wolfnerék, akik évekig tartó szorgalmatos munka után most egy olyan publikációval gazdagították a magyar irodalmat, amelyhez hasonlót itthon egyet sem, a külföldön is alig egynéhányat ösmernék. Kiadták a teljes Munkácsy, ennek a csodás géniusznak minden művét, egész élete folyását, hozzá méltó pazar díszműben. Előttünk fekszik a nagy munkának első füzet: maga a hatalmas album rövid idő múlva jelenik meg. Nem holmi hamarosan összehordott képekönnyv ez, idegen vállalkozásoknak rögtönzött kópiaja, hanem a legmagasabb színvonalon álló, értékes bibliája a magyar művészetnek. Harminckét albumrét iven huszonegy önálló műmelléklet és száznál is több fénykép illusztráció mutatja be ennek az isten kegyelméből való géniusz életét és művét, Malonyay Dezső pedig olyan életrajzot és méltatást írt hozzá, amely teljesen visszatükrözi a nagy mester szívét-lelkét. Mese sincs mesésőbb, mint a mi Munkácsyknak története, a vézna kis asztalosinasé, aki elindult mezitláb, egyedül, hogy meghódítsa a világot és ezt meg is cselkedte. Csak éppen egy kicsi hiánya volt a mesének a vége: — hogy mikor aztán a kis asztalosinas meghódította az egész világot, száz szekerre rakja baberkoszoruit és haza jöjjön boldog embernek. Már utban volt... Talán haza segíti meg valaha a jó Isten. Addig is ez a könyv jött helyette azokhoz, akik szeretik és várják: minden magyarhoz. És mindenütt szíves örömmel fogadják. Olyan nagyszerű tükörképe ez a mű ennek a géniusznak, hogy magához ragad mindenkit. Az első füzet, amelyhez a Tépescsinálók fényképe és a Siralombáz autotipikus mása van önálló műmelléklet gyanánt csatolva s amelyet azonkívül egész sor pompás kép kísért, kitűnő bemutatja az egész munkának, amely az Országos Magyar Képzőművészeti Társulat támogatásával és közreműködésével jelenik meg. A nagy album szövegének próbájaként jövő számunkban bemutatunk egy fejezetet, amely Munkácsy páratlan életfolyásának egyik legérdekesebb epizódja. De utalunk magára a díszműre, amelyhez mindenki könnyen hozzáférhet, mert a kötetes kiadáson kívül (pompás díszkötésben 24 frt, füze 18 frt) füzetes kiadásban is piacra kerül. A művészetnek semmi fényes alkotása nem állhat közelebb a magyar ember szívéhez, mint Munkácsy. És azért reméljük, hogy ez a reinkarnált csakhamar bibliájává lesz a magyar családoknak.

**Selyem-damasztok 65 krtól.** 14 frt 65 krig méterenként — valamint fekete, fehér, színes Henneberg-selyem 35 krtól 14 frt 65 krig méterenként sima, csikos kockázott, mintázott, damaszt s. a. t. (mint egy 240 különböző minőség); 2000 szín a mintázatban s. a. t. a megrendelt áru postabér és vámmentesen a házhoz szállítva mintákat postafordultával küld: **Henneberg G.** (cs. és k. udvari szállító) **selyemgyára Zúrichban.** Svájcba címzett levelekre 10 kros; levelező lapokra 5 kros-bélyeg ragasztandó. Magyar nyelven írt megrendések pontosan elintéztetnek.

## A szentesi anyakönyvi hivatalból.

1897. november 13—20-ig.

### Egybekelés:

Szegi Lumhord Géza Bálint Kamocsai Erzsébet Máriával. Kázmér János István Máriával. Szépe Sándor Halász Szabó Eszterrel. Dobos Ádám Pásztor Máriával. Kádár Ignác Papp Eszterrel. Vecseri János Bernáth Eszterrel.

### Születés:

Csernák András. Miklós Lidia. Dancsó János. Szabó István. Bene Lidia. Dömsödi András. Bárány Pirokska Mária. Harsányi Nagy Mária. Kósa Julianna. Németh Erzsébet. Németh halva született fia (ikrek). Toller Dezső.

### Halálozás:

Sziji, Szabó Julianna 63 éves végelgyengülés. Várady Terézia 6 éves agyhártyalob. Tar Mihály

40 éves szervi-szívba. Vatai Lidia 50 ves veselőb. Tar Francziska 2 hónapos béhurut. Pécsi Tóth Julianna 34 éves agyszélhűdés. Sipriki Mihály 9 éves agyhártyalob. Tibrik Imre 3 hónapos béhurut. Szilágyi Anna 70 éves agyszélhűdés. Faragó István 10 napos születési gyengőség. Kovács Sándor 70 éves agyszélhűdés. Kádár Terézia 20 éves hashártyalob. Orsós János 6 hónapos tüdőlob. Tóth Mihály 14 hónapos tüdőlob. Halász Szabó József 75 éves aggkór. Horváth Mihály 19 hónapos agyhártyalob. Földváry Nagy Erzsébet, 76 éves aggkór. Kis Erzsébet 78 éves aggkór. Bala Agnes 85 éves végelgyengülés. Kovács Zsuzsanna 73 éves tüdőlob. Kátai Ferencz 53 éves gyomorrák. Kanász Nagy György 58 éves, gyomorrák.

## CSARNOK.

### Egérözön.

(Folytatás és vége.)

Hozzájárul ehhez sokszor a hideg, nedves ősz, téli: a talaj atázik, megfagy, a mi az egérnek életben való maradását igen megnehezíti. És ehhez hozzá kell venni, hogy éppen a nagy szaporodás következtében meggyengül az egér egész természete is. Nem ritka jelenség az, hogy az ember egérjárás idején a rendes u. n. egérszürke színű egerek között, világos fakó, vagy éppenséggel fehér szőrű és piros szemű egerekre akadjon: ez az egerek albinizmusa. Ez a jelenség már a kóros állapotnak a jele; a bőr s inkább a szőr festőanyaga hiányzik s az egész szervezet egészen meggyengült. Ez az albinizmus mindig jele a vérontásnak és kezdete az állat satuyulásának és elkorcsosodásának. Az utód nemzöinek nemcsak jó tulajdonságait örökli, hanem közeli vérrokonság esetén inkább azok rossz tulajdonságait és fogyatkozásait gyűjti össze magában.

Ennek a meggyengült szervezetű és kiéhezett állatnak most már ott kell telelnie annak a talajnak belsejében, a mely keresztül-kasul van furva, melybe mindenfelől behatol a nedvesség és téli fagy: ilyenkor el kell pusztulnia nemcsak a fejletlen vagy elszáradt példányoknak, hanem annak is, a mely bő táplálék mellett nyár derekán egészen erőteljesnek fejlődött ki.

Az egérszürke színű egerek között kiemelkednek a ragadós betegségek és pedig annál rohamosabban és annál nagyobb mértékben, minél inkább meg van viselve az egértömegg: egyiktől fertőződik meg a másik. Ide tartozik az egértífusz, a melynek bacillusát Löffler tanár fedezte föl; ilyen talán a Laserfele egérvész, ilyen az egereknek ugyancsak ragadós természetű lépfeneje, valamint az egér-kosz, melyet egy gomba (Achorion Schoenleinii) okoz s a mely elointe csak az egér fülét, farkát, majd végül egész testét lepi el és az állat halálát idezi elő. Ezen ragadós nyavalyákon kívül megteszik az alsóbb rendű parazitákat is a magukat. Az atkákat (rühösödés), tetvek száma az egértömeggel egy arányban szaporodik: az elhalott egérről elmenekülnek és az élőkre huzódnak s így az utóbbiak annál többet szenvednek, minél tömegesebb az elhullás. Ez a jelenség pedig annyira feltűnő, hogy mult télen (1896.) Békés vármegyében paraszt gazdákkal találkoztunk, a kik az ilyen tetves-, rühös egerekből, azok minél előbbi elhullásokat jövendőltek. Mint látjuk, ez a jövendőmondás helyes megfigyelésen nyugszik.

Az így megdézsmált, megtört egérjárás vége azután a kanibalizmus, a létért való küzdelem utolsó jelenete. Az erősebb megtámadja a gyöngébbet, beteget s mihelyt hozzá fér, meg elevenen kikezdi és megeszi. Ugyanazt megeszi az elhullott társával.

A pusztulás és küzdelem vége az, hogy így azután a nagy, sokszor milliónyi egértömeggel egykét hét mulva már csak néhány erős egér marad meg. De ezeknek is meg vannak számlálva a napjaik. Mondottuk, hogy az egér szaporodása elején, szaporodnak a nagyobb ellenségei. A hol sok az egér, oda huzódnak az egérvő madarak, emlős állatok: mig sok volt az egér, válogatni lehetett benne, most, hogy megfogytak, erősen folyik a vadászata megmaradt néhány egérré s egy-két nap mulva csakugyan vége van az egérjárásnak.

Ez a pusztulás egyszerű és természetes, ilyen az ma és ilyen volt akkor is, mikor a római nép az egerek pusztulását. Apolló isten perzselő nap-sugarainak tulajdonította. De azért, ez az egyszerű

jelenség sok ember előtt még most is hihetetlennek látszik. Annyi bizonyos, hogy szokatlan a jelenség, ha meggondoljuk, hogy ott, hol pár nappal előbb hemzsegett az egér, most egy élő, de még egy hulla sincs. De ennek is meg van a maga magyarázata. Az egerek elhullása és az utolsó harc föld alatt folyik: 20—30 centiméternyi mélységben vagy még mélyebben hevernek a nagy egérjárás utolsó jelei s ott indulnak a végső feloszlásnak is. Ez jól is van így és következménye nem marad el.

Köztudomású dolog, hogy az egércsapások esztendő után a fertőzött földben a termény feltűnően jól fejlődik. Oka annak az, hogy az egérjárás (mintegy kárpótlásul a nagy veszteségektől) legalább is egy gyenge trágyázással felér. A sok felbomlott egér hulla, a sok ezer meg ezer egérről származó ürülék, tönkre ragott és elrohadt növényi rész, mind a föld termőerejét növeli. Azután a föld annyira át van lyukasztva, hogy majdnem egyenlő értékű egy szántásokozta talajporhanyítással: ilyen trágyás jó földben, noha jól terem is a vetett vagy ültetett növény, mindazonáltal az elveszett esztendő és anyagi haszon ezen a réven nem igen térül meg.

## Nyiltér.

E rovatban közöltétek nem vállal felelősséget a Szerk.

### Henger rovatkolás.

Felhívjuk az érdekelt felek figyelmét azon körülményre, hogy gyári műhelyünkben új henger rovatkolo gépeket (Rüffel Maschinen) állítottunk fel, és elvállaljuk a hengerek rovatkolását, a legutányosabb árak mellett, a legrövidebb idő alatt elkészítve.

Back Bernát fia

39H52

szegedi gözmalma és vízvezetke.

## Eladó föld.

Pásztor József nagy-királysági 66-ik szám alatt lévő két fertály tanyaföldje vetéssel együtt kedvező feltételek mellett eladó. Értekezni lehet a helyszínén és vasárnaponként Szentesen I. t. 494. számú házánál.

## K. Tóth Jánosnak

a nagyhegyi szőlőben 300 nsg.-öl szőlője 170 frtért eladó. Bővebb felvilágosítással szolgál a tulajdonos Tisza-Sason.

\*\*\*\*\*

## !! Üzlet megnyitás !!

Van szerencsém a t. közönség szives tudomására hozni, hogy I. tized 239. sz. alatt (Szűcs Dániel-féle házban) a mai napon egy a mai kor igényeinek megfelelően berendezett

## borbély- és fodrász üzletet

nyitottam.

Főtörekvésem leendő jó és tiszta kiszolgálás által t. vendégeim teljes meglegedését kiérdemelni, a t. közönség szives pártfogását kéri

kiváló tisztelettel

**Bodó Béla**

borbély- és fodrász.

\*\*\*\*\*

## Rendkívüli hatáshu fogcseppek!

Bátorkodom a fogfájásban szenvedők figyelmét felhívni az általam készített kitűnő hatású

## fogcseppekre,

melyek még minden esetben a legmaka-csabb fogfájást is nem percenként vagy órák múlva, hanem rögtön megszüntetik.

Egy kis üveg ára 25 kr.

Kapható: a készítő **Bencsik Lajos** gyógyszerésznél, Szeged, továbbá: Ifju **Váradai Lajos** ur gyógyszerésztárában Szentesen.

**Köszén és koaksz eladás.**

Valódi porosz köszén . . . . . 1 frt 70 kr.  
Légszsz koaksz . . . . . 2 frt 10 kr.

**Kronstein József**  
kereskedésében.

2-2

Kossuth-utca Oblath-ház, a sarkon.

**Figyelmeztetés.**

A Szentési Központi Takarékpénztár ad a közönségnek kölcsönöket, 15-50 év alatti törlesztésre földbirtokokra ugyanoly kamattaláb mellett mint bármely intézet és ez feleslegessé teszi a tisztelt közönségnél a vidéki intézetek és ügynökök igénybe vételét, miáltal fáradságot, időt és pénzt takarít meg.

1898 január 1-től 4 éves heti 50 kros betéti csoportba a bejegyzések már eszközölhetők.

A Szentési központi Takarékpénztár igazgatósága.

2

**Köhögés,**

légszszhurut, gyomorkathakis, tüdőbaj, Asthma elnyálkásodás, hányinger, számarhurut, Tuberkulózis, leggyorsabban gyógyítható. Előkelő orvosi tekintélyek által ajánlva.

Szent-György thea, hurut elleni por, 24 óra alatt javulás tapasztalható: 2 csomagnál kevesebb nem adatik. — Postai ajánlással 20 kral több. 1 doboz 50 kr. St. Georgs-Apotheke, Wien V/2 Wimmergasse 33.

3



**AGATOR fog-**  
**paszta**  
szappan nélkül.  
Legujabb felülneemult  
**FOGTISZTÍTOSZER.**

Tartány szab. zárral.

Mindenütt kapható.

Société de produits hygiéniques Stapler & Co., Wien, XVIII., Genthg 27.

**AGATOR száj-**  
**viz**  
a legköltségesebb  
a száj és fogak ápolására.  
5 csepp elég!

Mindenütt kapható.

Société de produits hygiéniques Stapler & Co., Wien, XVIII., Genthg 27. 10-12

**Mellbetegek,**

mindennemű hurutos megbetegedések légszszbajok asztma elnyálkásodás, Tuberkulózis a leggyorsabban gyógyítható a Szent György thea használata által.

Szent-György thea, hurut elleni por, 24 óra alatt javulás tapasztalható: 2 csomagnál kevesebb nem adatik. — Postai ajánlással 20 kral több. 1 doboz 50 kr. St. Georgs-Apotheke, Wien V/2, Wimmergasse 33.

2V

Alapított 1858.

**Budapesti Szivattyu- és Gépgyár Részvény-Társaság**

(ezelőtt) WALSER FERENCZ)

BUDAPESTEN, VI. ker., Külső váczi-ut 45. szám.

Sürgönyezim: Szivattyugyár Budapest.

**Gyárt:** mindenféle gőzgépet, Schmidt-féle forrgőzmotorokat (40% szénmeg takarítás), petroleum- és benzín-motorokat, Keretfűrészeket, körfűrészeket és cser-töröket. Gőzkazánokat, előmelegítőket, tartányokat. Hidákat és egyéb vasszer-kezeteket. Mindenféle szivattyukat gőz-, szij- és kézi hajtásra, valamint villamos üzemre. Ártézi kútfelépítményeket vasból. Tűzfecskendőköt és vízszállítókat, tűzoltósági felszerelési tárgyakat. Köztisztasági szereket, öntöző-kocsikat, sárkaparó és seprőgépeket, hőkéket és uhangereket. Egészségügyi szereket, mint gőzfertőtlenítő készülékeket és teljes fertőtlenítő telepeket, pöczegödör tisztító készü-lekeket. Vas- és ercöntvényeket, harangokat. Keményöntésű aczélfelelteti tűz-rostélyokat egyenes és kigyóalakban, valamint polygon-rostélyokat.

**LETESIT:** vízműveket, csatornázásokat, vízvezetők és lég-szeszberendezéseket, központi fűtéseket. 36-40

Arjegyzékek és költségvetések ingyen és bérmentve küldetnek.

**Főnyeremény**  
esetleg  
**500,000 márká.**

**Szerencse-jelentés!**

**A**  
nyereményekért  
az állam kezekedik.

Meghívás a Hamburg állam által biztosított nagy pénzsorsolás nyeremény-eseleyeiben való részvételre, melyben

**11 millió 349,325 márkát biztosan nyerni kell.**

Ezen előnyös pénzsorsolás nyereményei, mely természetben csupán 118 000 sorsjegyet tartalmaz, a következők:

**A legnagyobb nyeremény esetleg 500 000 márká.**

Dij	300.000 márká.	26 nyeremény á	10.000 márká.
1 nyeremény á	200.000	56	5.000
1	100.000	106	3.000
2	75.000	206	2.000
1	70.000	812	1.000
1	65.000	1518	1.000
1	60.000	40	300
1	55.000	140	200
2	50.000	36952	155
1	40.000	9959	134, 104 100
1	30.000	9351	73, 45 és 21
2	20.000		
Összesen: 59,180 nyeremény.			

melyek néhány hónap alatt, **hét osztályban** biztosan eldöntetnek.

Az első osztályu főnyeremény **50,000** márká, mely a második osztályban **55,000** márká, a harmadikban **60,00**, a negyedikben **65,000**, az ötödikben **70,000**, a hatodikban **75,000**, a hetedikben **200,000** márkára emelkedik és a díjjal **300,000** márkával együtt esetleg **500,000** márkát tehet ki. — Az első húzásra, mely hatóságilag megállapított:

egy egész eredeti sorsjegy ára csak 3 forint 50 kr. 12-6  
egy fél eredeti sorsjegy ára csak — 1 forint 75 kr.  
egy negyed eredeti sorsjegy ára csak — 90 kr.

A következő osztályokért való befizetések, valamint a pontos nyeremény jegyzék betekintheők a hivatalos és államczimerral ellátott sorsolási tervből, melyet kívántra díjtalan és portómentesen előre megküldök. — Minden résztvevőnek azonnal a megtörtént húzás után külön felhívás nélkül megküldöm a hivatalos sorsuzási jegyzéket.

A nyeremények kifizetése és szétküldése, közvetlenül tőlem történik az érdekeltekhez, teljes értékben és a legnagyobb titoktartás mellett.

**Megrendeléseket postautalvánnyal vagy utánvétellel kérek eszközölni.**  
Megrendelésekkel tehát mindenki a közeli húzásra való tekintettel azonnal, de legkésőbb folyó évi november hó 25-ig bizalommal forduljon:

**Heckscher József bank- és váltó-üzletéhez, Hamburgban.**

Első cs. és k. oszt.-magy. szabadalm-mal ellátva.

**FACADE-FESTÉK-GYÁR**

Kronsteiner Károly Bécs, III. főutca 120. (saját ház.)

Az arany éremmel kitüntetve.

Kapható: Schwartz Simon és Hoffmann Jakab uraknál Szentesen.

Több főhercegi uradalmok, cs. és k. katonai csapatettek, vasutak, ipar, bánya valamint kohó vállalatok és gyárosok szállítója. Ezen facade-festékek mészbzen feloldódnak, szárított por alakban 40 különféle színben, kgrmként 16 krtól fölfelé szállítanak. Vetekszik az olajfestéssel.

Olajfestékek, padló-fénymazak lackok festékek esetek stb. 30 Mintakártya valamint használati utasítás ingyen.

Mintakártya valamint használati utasítás ingyen.

Szentés, 1897. Nyomatott a kiadótulajdonos: „Szentési Első Könyvnyomda Részvénytársaság” gyorsasajtóján.